

UBL: BKNOOG 124

Boekenoglen

124.

18124

DE
HISTORIE
VAN
VIRGILIUS.

ZYN LEVEN, DOOD EN WONDERLYKE WERKEN, DIE
HY DEED DOOR DE KONST DER NIGROMANTIE.

TE A M S T E R D A M,
By S. en W. KOENE, Boekdrukkers, in de Boomstraat.

T O T D E N

L E E Z E R.

Laat ons ſchryven van de redelykheid en de Werken van Virgilius, ook zyn wonderlyke dingen die hy deed binnen Rome, en meer andere plaatzen. Rome geweest van grooter magt en wysheden, en die daar woonachtig waren verkregen groote eere in haaren tyd. Maar Romulus, de Keizer van Rome, versloeg zynen Broeder door haat en nyt, nochtans had Remus zynen Broeder Romulus de Stad Rome overgegeven, met alle schatten in Compagnien, daar hy op een Rivier (geheeten Vellen) fondeerde een ryke en kostelyke Stad met schoone hooge Muren, die ook verciert waren binnen en buiten met schoone beelden van uitgehouwen steen, en de geheele Stad was onder de aarden hol, waar door alle vuiligheden door de Stad liepen tot in de Riviere van Vellen, die daar by gelegen was: En dit was in die tyd de schoonste Stad die daar was, hy gaf haar den naam Romulus na zyn eigen naam, en zy is na Reysn geheeten na den ouden naam.

By Consent van den Howe.

MJ. DER NED.
LETTERKUNDE
TE LEIDEN

Hoe Romulus kwam binnen de schoone stad Reins, die hy verdstrueerde, en hoe hy versloeg zynen Broeder Remus, die Heer was van Reins.

Als Romulus hoorde zeggen dat zijn Broeder Remus ende van zyn stad van Reins / zoo was hy djoebig dat de muren van Reins zoo hoog waren / want als men in de Gngten stont / mocht men niet een Handhoog ober de muren schieten / om dat de muren van Rome zoo leeg waren / en geen Gngten hadde / zoo wilde Remus op enen rijd zynen broeder Romulus bezoeken / en hy nam met zich veel volk in Compagnien met zynen jongsten Zoon / ook Remus geheeten / en reisde naer Rome.

Als hy de muren van Rome zag / zende hy datze te ledig waren / dylemael de helft / en dat hy daer wel voetselinge zoude kunnen overspringen / gelijk hy ook dede. Als Romulus dat hoorde / zeide dat hy kwalijk gebaen had / om ober de muren te springen / en betulde hem dat hy om die zaak zyn hals verliesen zoude.

Als nu Remus in zyn Broeders Paleys kwam / zoo bede hem Romulus vangen / en hy sloeg hem met zyn zwaerd het hoofd af; en daarna vergaerde hy zyn volk dat hy in de wapenen had / by een / en trok naer de stad Reins / die hy vernielde: en de Paleysen / Torens en Muren afwierp; maer hy

zpen wille hebben. Als Virgilius nu verzekert was / zoo kwam hy en deed dat Beroken af ober de eene zyde / en daer was een klein gaetje daer hem de Duivel door wyong gelph een Mel.

En als hy 'er uit was kwam hy by Virgilius staen / als een groot man / waer ober dat Virgilius verwondert was / dat zulk een groot Man in zoo een klein gaetje kon.

Doer zeide Virgilius: zoudt gy wel weder in dat kleine gat kunnen kruipen / daer gy zoo groot zyt? Ja / zide de vyand. Ik wedde om myn beste pand dat ik hebbe / dat gy dit niet doen kunt.

Ja wel / zeide de Duivel / ik ben te vreden / en hy wyong zich weder door het gat / en toen hy daer in was / deed Virgilius dat Beroken weder voor het gat / zoo dat den Duivel bedrogen was / en hy mogt niet weder daer uit / maer moest daer in blyben besloten. Toen begon de Duivel te schreeuwen: Virgilius! Virgilius! wat hebt gy gedaen? Virgilius zeide / gy moet daer blyben tot uw gezette dagen. En daerna kon hy zeer goed de zwarten konst.

De Moeder van Virgilius / was nu zoo oud geworden / dat zy haer zelve niet meer kon helpen; zo clep zy een van haere Dienaers / en belaste hem te reizen naer Coletten om Virgilius te berichten dat hy komen moest om zyn land / en erfzooden die binnen en buiten Rome gelegen waren / te beschikken / en de hooge Scholen vaerwel te zeggen / dan zal hy wyszich doen / want hy kan van rechtswegen een van de grootste Regenten van Rome worden.

Mer dien boodschap reisden de Boode naer Coletten. Daer vond hy Virgilius leerende de Grootsten en Wyzenlyksten van den Landen / want hy was een wys Man / in alle kunsten. Hy ontbing de Boode vriendelyk / die hem de boodschap van zyne Moeder overbragt / hoe dat zyn vrienden en morgen haer goed genomen hadden. Hier ober was Virgilius bedroeft; niet om het goed / maer om zyne Moeder / die hy oogenslyklyk vier groote Koffers met geld / en kostbare Juweelen liet toe zenden.

En Virgilius bleef nog eenige dagen te Coletten / overleggende hoe hy zyn goed te Rome zou zenden / en dat hy dan ook volgen zou. En als hy nu al zyn zaken besield had / zo reisde hy naer Rome / en nam veel Klerken mede / kwam hy zyne Moeder / die zeer verbly was toen zy hem zag.

Hoe Virgilius zyn beklag deed voor den Keizer, als hy te Rome gekomen was.

Virgilius binnen Rome komende / werd seer vriendelyk ontfangen van sijn vrienden en maegen / maer niet van sijn vyhe maegen / die hem sijn goed ontfelden en afgenomen hadden / die maekten geen goed wesk van sijn konst / maer waren gram en vrombig / en wilde niet met hem eeten nog dinken. Daer Virgilius deed geschenken aan allen die hem bestonden / en van sijn geslacht waren / en die sich niet ontzochten hadde tegen den wil sner Moeder / die gaf hy Kleederen / wapenen / Paerden / Goud / Silber en andere kostbaerheden / en hy deed sijn geburen groote vryndschap in sijn konst. Doen was Virgilius een langen tyd by sijn Moeder met sijn Gesellen / tot den tyd dat men den Keiser Cijns gaf: so moesten daer sijn alle de geene die onder dat

dat Keiserlyk behoorden / en de teengoederen van den Keiser hadden. Zo kwam Virgilius met sijn Gesellen en veele van sijn vrienden en maegen voor den Keiser / en deed sijn klage ober den geene / die hem ontfest hadden / en hy begeerde het geene dat het syne was / weder te hebben. De Keiser seide dat hy sich beraden soude op die saek / en ging te rade met den geene die Virgilius niet lief hadden / en sy seide tegen hem: Heer Keiser gy syt niet verpligt / u goede vrienden die u in den nood helpen / te condemnieren om een Schoolmeester / laet hy de kust winnen en onderhouwen zyn Schole. Doen seide de Keiser tot Virgilius / dat hy de zaken onderbragt had / en dat hy geen recht daer toe hadden / en zeide / dat hy nog vier of vyf Jaren liden moest / en dan zoude hy het zeker zyn / en meer; doch Virgilius was daer ober niet wel te vreden / maer hy zwoer dat hy 't op haer wreken zoude / en hy ging naer huis / en ontboot alle zyne armen vrienden / en gaf hen eene schoone wooning die hy binnen Rome hadt / en hy onderhieldze van eeten en dinken / en gaf hen veel gemak / tot dat in de maend July het kooym op de beide ryp was / en toen besield Virgilius de goeden van zyn vyanden dat zy daer niet by konden komen / want hy sloot al de vruchten in de opne Lucht / dat zy het niet konden krygen die het toebehoorden / maer Virgilius liet de vruchten verzamelen / en deed die brengen in zyn wooning. Op deze wyse regeerde Virgilius zyne vyanden datze van hare goederen niet vergaderden de waerde van een Penning.

Als dit zyne vyanden zagen / zoo vergaderden zy al te zamen en zeide dat zy hem zoude vangen / en al zyn goed en huizen zoude laten verbranden / en hem om hals brengen. En als zy alle vergaderd waren met haer magt / zoo waren zy zoo sterk dat zy den Keiser uit Rome dede bluchten / want zy waren twaelf Senaten van Rome die de geheele wereld onderdanig waren / maer al de eere die zy hadden en al wat zy behielden / was overmits de Keiser. En Virgilius zoude een van de twaelf Senaten geweest hebben / maer om dat zy hem ontfest / zyn Moeder verstooken hadden / en hem het zynen onthielden / zoo wilden zy hem dooden.

Ende Virgilius die wel wist van de konst zynet vyanden / nam voor om al zyn wooningen en Pasfagien met de Lucht / zoo dat niemand daer in kon woenen tegen zynen dank.

Hoe de Keizer van Rome Virgilius geleide in zyn Kasteel.

Als Virgilius zyne vyanden kwamen om hem te vangen / zo zagen zy dat zy swieren / want zy konden en doofden niet verder gaen / waer ober zy zeer verwonderd waren / en den een zeide tegen den anderen: wy mogen onzen vyand niet hinderen.

Toen zeide Virgilius tegen hen: Gy wilt nemen het geen het mynen is / dat gplieden niet vermag om te doen: want weet / dat zoo lang als ik leef / gy niet zult verheffen nog vergaderen eenig ding op der Aerden / zoo lang als gy maer eene Penning van het myne onder u houdt / en gy mag het den Keiser wel zeggen / dat ik zulke niet toelaten zal den tyd van vier of vyf jaren / want

kwant hy daer over raad nemen mag om die zaak te onderzoeken / want ik begeer niet te dingen nog te regten binnen de boozegde tyd / maer ik zal 't myne eiffchen en vergaderen tot een Penning toe: Niet booz Oozloge / nog om het uwe / en hzaeg ik niet een kroo.

Zoo ging Virgilius weder tot zynen Huizen / met zyne vrienden en maegen / die boozhen arm geweest hadden / en nu ryk geworden waren / en waren boozzien van al het geen dat zy woudig hadden / en zyne vrienden gingen zeer beschaemt heenen / en zy wisten geen raed / nog wat zy doen zouden: Maer sy gingen naer den Keiser en klagen den Virgilius an / en seide wat hy van den Keiser gesegd hadden / dat hy niets om den Keiser gaf / noch op syne magt geen acht sloeg. Als nu den Keiser dit hoorde / werd hy toornig / en seide: Du weet / ik sal al sijn besittingen verderben / en hem om 't leven brengen. Daerop ontbood hy al sijn Leenheeren / en andere vrienden / en al sijn huzigsvolk / die hem onderdanig moesten sijn. Als den Keiser al sijn Heerlychacht byeen vergadert had / seer reisde hy naer de woninge van Virgilius / die watingd waren met sterken wallen en braken / die den Keiser met al sijn Heerlychacht niet kon bestromen / maer moesten daer booz blyven leggen. Doen ging Virgilius achter dat huzigsvolk / en sloofte in / dat sy niet in staet waren noch boozwaerts noch achterwaerts te zekken. Hy maekte ook dat den Keiser dacht dat daer een groot water rondom dat Heir was / en als den Keiser ontdekte dat hy niet al sijn volk niet verder boozwaerts kon komen / en de geenen die daer buiten waren ook niet / ten waren Virgilius die confenteerden. En toen kwam Virgilius tot den Keiser / en seide tegen hem: Heer Keiser / gy hebt geene magt / my eenig hinder of leed te doen / wat gy ook mogt begypen / en met tegt sulc gy my lief en waerdig moeten hebben / want ik alleen kan u meer helpen dan al u volk. Toen seide de Keiser: gy twade schalk / mogt ik eens onder myn

han-

Handen kypgen / ik zoude u wel bezekken. Virgilius seide: Heer Keiser / ik ontfie ik niet / en weet / dat ik u wel kaspden sal / want gy sijn schuldig my te barmmen / en al den geenen die uit uwen bloeden sijn / en gy wist my ontceven en vervolgen.

Doen ging Virgilius veer spise bereiden / tusfschen het Quis en het Heir / zoo dat het des Keizers volk zag / maer zy hadden anders niet dan den reuk / om dat die van het Heir besloten waren / tusfschen het water en de lucht: Zoo deed Virgilius den Keiser en zyn volk / veel verbijet den / en daer was niemand in dat Heir die dat honde beletten / of raed te geven / om eene remedie daer tegen te zoeken.

Op een tyd als zy booz 't kasteel waren / zoo was hy den Kysler een meester in de zwaste konsten / die met zyn praektphen zoo veel uitboerde / dat al het volk aen het kasteel des Keizers kwam daer Virgilius op was / en hy deed al het volk van Virgilius slapen dat op het kasteel was / zoo dat Virgilius zich zeven van 't slapen niet honde wechhouden / daer over was hy beboest / en wist niet wat hy doen moest; toen begon het volk des Keizers het kasteel te beklimmen. Zoo lag Virgilius op zyn staf / en moest dit aenzien / en had in zyne hand een boek van de Divromantie / daer hy in zocht wat hem profiteere mogt: en daer las hy om zich te wechhouden van den slaep / so vout hy een bezweering die hy las / zoo dat al het volk des Keizers / en de Keiser zelven met zyne Meester van Divromantie moesten stille blyven staen / ziende of zy slapende dood geweest waren. En die op de Ladder waren / sommigen klommen optwaerts / en sommigen hadden het eene been op de muren en het anderen op den Ladder / maer zy moesten also blyven staen / tot den tyd dat het Virgilius beleefde / waer over den Keiser gram werd / en hy vzaegden zynen Meester of hy daer zoude blyven staen. Daerop honde de Meester hem geen antwoord geven: maer hy seide tot Virgilius / dat hy noch zyn konsten over hem toonen zoude. En Virgilius seide dat hy zyn best zonde doen.

En Virgilius hield den Keiser met al zyn volk aldus beslooten / en in den nacht kwam Virgilius tot den Keiser / en seide: Heer Keiser / zult gy al zulke dingen meer beslaen / zult gy altyd hier de passagie bewaren. Toen seide de Keiser tot Virgilius: help my uit dezen last / ik zal u 't land weder geven / en gy zult van myn goed hebben 't geen gy hebben wilt. Doe zelde Virgilius: beloofd gy dan my als Keiser van Rome te beschermen? ja ik / by myne hooner! en ik bezeker u van myne vriendschap. Doen ontdeed Virgilius de vestuiging / en seide den Keiser met zyn volk in het kasteel / en hy bestelde het geen zy eeten zouden / en liet hun bedienen van meniglepe spizen en getegten over den maeltijd / dat zy nooit zoo veel hadden gezien / want zyn goud en rykdom was overbloedig. En den Keiser beruigde dat hy nooit rpkelpher en niet meerder staet gediend ware geweest / dan by deze gelegenhed. En Virgilius liet een legelph naer zyne staet bedienen / en de Menzienlypste gaf hy groote giften en gaven / en ook noch vele andere dingen.

Hoe den Keizer Virgilius al zyn Erven en Goederen deed weder geven, en meer andere dingen.

Doen namen zy eerlyk afscheid van Virgilius / en reisde te huiswaerts / en den Keizer deed oogenblyklyk alle zyne goederen weder geven / en al het geen hy begeerde / en werdt den opperste Raedshere van den Keizer. Daerna verlesde Virgilius op een schoone Jonkvrouwe die van groote afkomst en die wel van de rijkste en magtigste van Rome was / die hy deed aenroeken door een Coberes binnen Rome. Als nu die Jonkvrouwe begreep dat Virgilius op haer verliefd was / zoo overlegde zy op wat manier zy hem bedriegen zoude. Eerst antwoordde zy dat 'er zorgelyke zaken stonden te gebeuren / maer dat het ten laetsten wel zouden afloopen. Virgilius wilde hy haer slapen / daarna ging hy stil naer den Cooren daer zy sliep. Als nu al het volk slapende was / zoo zoude zy een Mand nederlaten aen een sterke hoord / en daer moest hy gaen in zitten / dan zoude zy hem naer boven trekken / tot op haer slaephamer. Virgilius was daer over zeer verblyd / en zeide dat hy dit gaerne doen wilde.

Hoe de Jonkvrouw een Mand afliet, daar Virgilius ging in zitten, en hoe al het Volk hem in die Mand zag hangen.

Den dag was bepaeld waerop Virgilius aen den Cooren zoude komen / die nabij de Markt van Rome stont / en door de geheele Stad was zulk een hoogen Cooren niet. Virgilius kwam aen den Cooren / en de Jonkvrouwe liet een Mand van boven naer beneden / en Virgilius ging in de Mand zitten / toen haelde de Jonkvrouwe hem op tot aen de twee zoldering toe. En als hy op tien voeten na hy het bengster was / zoo maekte zy het hoord vast en liet Virgilius daer hangen.

Daerom zeide de Jonkvrouwe: Meester / gy zyt bedrogen / en morgen dan is het Nachtdag / dan kan een iegelyk u zien / en bemerken u boeverpe dat gy hy my voornemens was te slapen.

Gy Cobenaer / Boes en Schalk / gy zult daer blyben hangen ; en zy sloot haer bengster en ging weg.

En Virgilius bleef daer hangen tot des anderendaegs / en toen wist men 't al door geheel Rome.

Den Keizer zeer dwoebig daer over zynde / verzocht aen de Jonkvrouwe / dat zy Virgilius nederlaten zoude.

Virgilius nam het haer zeer kwalph / en zeide dat hy het binnen hoer wreeken zonde / daerop ging hy naer den Hof / dat het schoonste was / dat binnen Rome stont / en hy nam zyn boek / en deed al het vuur binnen Rome uitgaan / en niemand mogt van buiten Rome iets inbrengen / en dat duurde een ghreelen dag dat Rome sonder vuur was / maer Virgilius had genoeg / en niemand mogt het maken.

Hoe

Hoe Virgilius al het Vuur binnen Rome deed uitgaan.

De Keizer / sen Baronen ende de Romeinen waren verwonderd dat er geen vuur binnen de Stad en was / ende dachten wel dat het Virgilius gedaen had: Zo antwoort hem de Keizer dat hy raet geven soude: dat men vuur hebben mogt.

Virgilius seide / wilt gy vuur hebben soo maect een Stellagie op de Markt ende daer sult gy nacht op doen slaen in haer hemde / de Jonkvrouwe die my eergisteren in de Mand liet hangen / ende gy sult doorn roepen al Rome door wylt vuur hebben wil die Rome aen de stellagie op de Markt / ende haelt het tuschen de beenen van die jonkvrouwe / of anders en sal hy 't hebben. Ende weet dat hoer den anderen geen vuur en sal mogen geben / leenen / verkoopen / nog andersuts / so en sal 't niemant hebben dan die het aen de Stellagie haelt. Ende een pegelph moet daer selfs om vuur komen tuschen de beenen van de Jonkvrouwe.

Soo kwamen dan de kinderen met haersfen om aen te steeken / en sommige met sjoos / sommige met sakkels / sommige ryke lieden hadden Coortsefen / ende en mogten nog en handen anders geen vuur bekomen dan so als geseyd is.

Hoe de Jonkvrouw op een Stellagie was gesteld, en hoe een iegelyk vuur ging halen, en zyn kaerse ontsieken tuschen haar Beenen.

De Keizer en al sijn Heeren sagen wel dat sy na Virgilius woorden doen moesten / soo waren sy bedroefd / maer sy deede de Stellagie maeken / en de Jonkvrouwe werd daer op gesteld in het hemde / en een pegelph haelde vuur van tuschen hare Beenen. De rijkste en magtigste haelden Coortsefen als te voren verhaeld is / en ter sond werdenze ontsieken / en de armen lieden hadden haersfen of sjoos. Die dagen moest de Jonkvrouwe daer slaen / want anders zou Rome niet weder boorzien zyn geweest van vuur. Da drie dagen ging de Jonkvrouwe weder naer huss / zeer beschaemt / en zy wist wel dat Virgilius haer die oner had aengedaen. En hoer daarna trouwde hy met een Wyf.

Op een tijt zeide hy tot den Keizer / dat hy zoude laten maeken een wonderlyk Paleys / al in 't blickant. En toen het gemaect was leyde hy den Keizer naer den eenen hoek van het Paleys / en daer hoorde zy al het geen men sprak in het rene kwartier van Rome / daerop ging hy in een andere hoek / daer hoorde zy al wat men sprak in het andere kwartier van Rome / en alzo ook van de twee andere kwartieren. Alzo op deze wys gaende in de vier hoeken van het Paleys / hoorde zy al het geen dat men binnen Rome sprak / zoo begreep men men tegen elanderen niet spreken of men hoorde het in het Paleys.

22

Hoe

Hoe Virgilius tot Rome Salvatio maakte.

Om dat Rome floreeren en gelukkig zijn zouden / en beele Landen en Provincien onder hem mogt hebben / en om haer byanden ten onder te brengen / zoo bad den Keyser Virgilius of hy hem niet zoude kunnen helpen / dat hy mogt weten al wat tegen de Stad Rome partyschap of vercracht van eenige Landen voerden / op dat zy de Romeynen in die tijd mogten bedwingen. Toen zeyde Virgilius dat zal ik wel doen. En hy maakte op 't Capitolius / (dat was 't Stadhuys) een schoon werck van uitgehouwen Stelen / dat hy deed noemen / Salvatio Roma / dat is: het werck van de Behoudenis van Rome. En hy maakte het bekend aen alle de Afgoden die Landen die onder subject van Rome waren / en elken Afgod had een klosjen in de hand / en in het midden van al die Afgoden maakte hy den Afgod van Rome. En wanneer eenig Landschap tegen Rome wilde opstaen / zoo keerde hem dien Afgod omme / met den rug tot den Afgod van Rome / en de Afgod van dien Lande die tegen Rome wilde opstaen / en slikt zoo lange met dat klosjen dat hy in zijn hand hielt / tot dat het de Heeren en Senatoren hoorde / en zy zagen van wat Landschap den Afgod was. En terstond bereyden den Romeynen zich ter Wapenen / en trocken derwaerts en bedwongen hunnen Opanden.

Dit vernam naemaels die van Carthago / die dat zeer benyden / want zy diktwyls grooten overlast van den Romeynen geleden hadden / en zy namen sonderlingen raed / en zогten een List / hoe zy dat werck souden mogen beginnen. Zoo beschikte zy heymelick drie Mannen upt / die zy veel geld en goed mede gaben. En deze drie Mannen kwamen binnen Rome / en gaven hun upt vooz Waerzeggers en Waerdoomers. Op een zcheren nacht gingen deze drie Mannen op den Berg / en greeben daer een groote pot met geld diep in de Aarde. Daerna gingen sy op de Brug van den Epber / en

lieten op een plaets een Connetje met goude Penningen in het water neder sinken.

Daerna sijn die drie Mannen gegaen naer de Heeren van Rome / en seydde: Eerwaerdige Heeren / ons is gedroomt dat aen den voet van den Berg hier binnen Rome / een groote Pot met geld is / wilt gy Heeren ons vergunnen / wy sullen de hofen daer toe doen daer te gaven / het welck haer de Heeren consenteerden. En toen namen sy Arbeiders en greeben het geld upt de Berden / en doen gingen de Doomers heen / en machte goede Ciere.

Dit laug daerna kwamen de Doomers weer by de Heeren / en seydde: Eerwaerdige Heeren / wilt gy ons een Avontuur vergunnen / daer ons van gedroomt is / wy souden u hartelyk bedanken / want anders sal het doch verlooren sijn.

Toen vragden de Heeren wat sy lieden gedroomt hadden. Zy antwoorden: Eerwaerdige Heeren wy hebben gedroomt / dat op een seker plaets in den grond van den Epber een Connetje met gouden Penningen legd. De Heeren seydde / gy hebt daer toe onsen toestemming / doet gyliden u best. En toen namen sy volck aen en Schepen / en sogten daer sy het Connetje hadden laten nederballen / en vonden hetzelfde. En sy machten goede Ciere / en schonken de Heeren kostelike gaben.

En laetsten / op dat sy hun oogmerk en meening soude volbrengen / soo kwamen de Doomers weder tot de Heeren / en seydde: Eerwaerdige Heeren / wy hebben in deze nacht gedroomt / dat onder het Fondament van het Capitolium / daer Salvatio Roma staet / sijn waerlyc tonnen goud / en believet de Heeren / om dat gy ons groote dingen groozloofs hebt tot ons voozdeel / zoo wilken wy ook de Heeren en de Stad voozdeel aendeen / so laet Ghabers komen / en wy sullen mede ons best doen. En de Heeren meende dat dit waer was / om dat zy tweemaal waerzegged hadden van hunne Doomers. Zoo ordonneerden de Heeren Ghabers en Arbeiders / en de Doomers dedde Ghaben onder het Fondament van den hupse / daer Salvatio Roma staet: En toen de Doomers zagen dat het Fondament genoegzaam uptgegaven was / zoo bezoghten zy van Rome / en des anderen daegs toen slozte het huys in / en het huys van Virgilius bzak in veel stukken / en werd verduyveret en geheel verdoyen / zoo dat de Heeren wel bemerkte dat zy bedrogen waren / en zy werden zeer bedroeft / maer toen was het te laet / en de Romeynen hadden naer dien tyd zulk een voozspoed niet als zy te vooren gehad hadden.

Hoe den Keyzer Virgilius raad vragde om de Boeven en Nachloopers van de Straaten te houden.

Toen Virgilius sijn residentie had by den Keyzer / gebeurde binnen Rome groote prahy van Dieven / Moorden en Voodslagen / daer vooz kwamen klager aen den Keyzer / op hetwelck hy raed nam met Virgilius / zeggende: Virgilius! wy worden klachten aengebragt / hoe de Boeven / Dievelhouders en Vossianen loopen laet op de Straeten en Slaen en Voodden menig mensch. Wat raed gy my hierin te doen?

Virgilius zeyde: Heer Keyzer! gy moect laten maken een Kopper vaerd /

met een koperen Man daerop / houdende in zijn hand een pzeren bleugel / en dat Paerd moet op dan vzeugen voor 't Stadhuys / en dan moet op laten afhondigen / dat van nu voortaan niemand des avonds na Tien Uren / en na dat de Kloek geluyd is / op de Straet mogt wezen / en die op de Straet gebonden wjrd / die wjrd doodgeslagen / en daer zal geen verhael op zyn.

Dat gebod werd niet nagehouden / en de Boeven liepen des nagts weder langs de Straeten / en toen de eekstmael de Kloek s' avonds geluyd was / liep het Paerd van 't Stadhuys deo: al de Straeten van Rome / en de geene die op de Straeten gebonden werd / sloeg men dood; zoo dat 'er des mozgens wel twee honderd menschen dood gebonden werden. Dit zagen de anderen Boeven en Roffianen / die met elkanderen raed namen / en zy deden maken Ladders van Twijn of Saren / met pzeren haeken en Driegge daer aen / en als zy des nagts wilden uitgaen / dan namen zy de ladder mede / en als zy het Paerd hoorde aankomen / werpten zy de Drieggen aen de Hupzen / en dan klommen zy tegen de Ladders op / want daer kon die koperen Man met zyn Paerd niet tegen op komen / en alsoo bezeben zy nu hunnen boeverpe.

Toen kwamen al weder grote klagen voor den Keyzer. En hy vzaegde Virgilius om raed; En Virgilius seyde: op zult nog laten maken twee Honden / en zetten die op het Paerd / en liet toen weder afhondigen / dat niemand na dat de Kloek geluyd was op de Straet mogt komen / als men zyn leers wilden behouden. Maer de Boeven achterde op dit Gebod ook niet. En toen zy het Paerd met de twee Honden hoorde aankomen / klommen zy op hunnen Ladders tegen de Hupzen op / en moende behouden te zyn / gelijck te vooren / maer de Honden liepen tegen de Ladders op en verschrude hem. Die

Dit gerucht ging door de geheele Stad van Rome / en niemand dooff by de nacht langs de Straeten te gaen. Alsoo bekwong Virgilius de kwade menschen te Rome.

Hoe Virgilius een Lamp maakte, die altyd brandende was.

Om het bezoeel van het gewone volck / soo deed Virgilius een groote Pyl laer maken van Marmersteen / en een Bug die op het Paleys was / en van het Paleys ging Virgilius op die Pyltaer / dat Paleys en die Pyltaer stond in het midden van Rome.

En op dese Pyltaer maakte hy een glazen lamp / die altijd brande / sonder uitgaen / en in geenderhande manieren mogt men dese lamp uit doen: en dese Lamp ligtte over de geheele Stad Rome / van den eene hoek tot den anderen / en daer was geen soo ergen Straet / of men sag daer soo klaer of 'er twee brandende Coortsen gestaen hadden. En op de muren van dat Paleys stelde hy een groot Metalen Man / en had in sijn hand een handboog van Metael / en die Man mikte altijd op die Lamp / om hem uit te schieten.

Op een sekeren tijd gebeurde het dat de Burger Dochters gingen staen by de Metalen man / die de handboog in sijn hand had / en mikte om op die Lamp te schieten. En de eene seyde tot den Metalen Man in boertery dat het om te lagehen was / waerom schiet op niet? wat scheelt 'er aen? en sy sloeg met haren vinger op de handboog / en de Pyl vloog er af / en schoot de Lamp in stukken die Virgilius gemaakt had / en 't was wonder dat die maegd niet uyt haer sinnen kwam / om de verbaertheit die sy daer van hadt; en die andere Burger Dochters ook: want sy sagten den Metalen Man voort wegiopen / en daerna werd hy niet meer gesien. En dese doozsichdene Lamp was brandende gebleven na Virgilius dood / byna drie honderd jaren.

Hoe Virgilius een Boomgaert maakte by de allerschoonste en lustigste Fontein die ooit gezien was.

Groote wondere deed Virgilius in zynen tijd / want hy maakte groote schoone Boomgaerden achter het Paleys daer hy in woonde / en die Boomgaert plantende hy alderhande soorten van Boombzuchten / dzagende ook veelderhande manieren van Krupden die uit de Werde opwasfende waren / en toen het in de tyd was / zoo zag men daer dagelijck rijpe bzuchten en groene bzuchten / en men sag daer ook veele schoone Bloemen en Zaden. In het midden van desen Boomgaert stond een schoone Fonteyn / de beste en lustigste die ooit gesien mogt wesen / en die was vertiert op alle manieren van vogelen / die des dreggs en des nagts altoos songen / en vzeugd bezeben. En dese Boomgaert werd niet gestooten / dan alleen door de Lugt / en daer mogt niemand in komen dan alleen die van buiten kwamen / en men

Boor

hoorde wel der vogelen zang die in den Boomgaert zongen / maer niemant mocht in dien Boomgaert komen. En van alle tamme beesten die proffselph waren / bont men ook in den Boomgaert. Nog maakte hy van dat water dat uit de Fonteyne liep / een staende water om den Boomgaert / het klaerste dat ooit gezien was.

En ook alle soorten van visschen waren in dat staende water / en in de boomgaert waren alle soorten van Plantsoenen / en kostbaer Geboomte; Kruiden / vogelen en beesten die men maer bedenken kon. Nog deed hy meer dingen / want hy maakte een grot of kelder in de aerde / daer hy zyn schat en rijkdom legde; en hy selde twee groote mannen booz de deur van die kelder om zyn schatten te bewaren / en elken man had eene groote en verbaersphke hamer in zyn hand / en zy sloegen den een na den anderen op een groot Umbeeld / dat daer geen vogel voorsz mogt vliegen / of hy stierf booz het gebuys der hamerslagen / en zoo werden de schatten van Virgilius in bewaering gesteld.

Hoe Virgilius zyn Huisvrouw een Beeld maakte.

Virgilius maakte een beeld / hoog in de Lugt / dat niet ballen kon; en die van Rome dede de deuren en bengsters niet open / of zy zagen het altijd booz de oogen / en het had zulk een groote kracht / dat een vrouwe na dat zy dit beeld gezien had / geen last en had om bleescheiphke geneugte te hanteeren. En hierover waren de Vrouwen van Rome zeer te onvreden / en klaegden het aen Virgilius Wyf / dat zy haer genoeg verloren. En de vrouw van Virgilius beloofde haer dat zy verzoeken zou aen hare Man / om dat beeld weg te doen / daerna ging zy op de byug die Virgilius in de Lucht gemaekt hadde / en wagtende hem op.

Op een tijd als Virgilius buiten was / zo ging zy en stiet dat beeld van boven neer / en van doen voortaan dede de vrouwen haer wille. Als nu Virgilius weder gekomen was / zoo en vond hy zyn beeld niet / en was zeer bedroeft / en zeyde in hem zelven: hoe dat hy 't weder stellen zoude / en dattet hen niet baeten zoude dat zy hadden gedaen / en hy zwoer dat hy 't zoude wjeken wie 't afgeworpen hadde.

En hy selde het weder / en hy braegde zunder vrouwen of zy dat beeld nedergevozen hadden / en zy zeyden: Neen.

En doen kwam de vrouwen weder tot Virgilius Wyf / en zeyden dattet erger was dan te wooren / en zy baden haer dat zy 't nog eens afwerpen zoude.

En Virgilius die weten wáde wie het afgeworpen hadde / ging hy in een heymelphke plaetse / en hy wagtte zyn Wyf / en hy zag dat haer sommige vrouwen beklaegden van den beelde. En Virgilius Wyf blom opwaerts: en zy nam dat beeld metten hoofde en deed het vallen.

En Virgilius (die zich verhoogen hebende) zag dit: en hy nam zyn Wyf

Wyf ende toterp; metten beelde van boven neder / ende zelde dit: Den Duiwel moet gy zyn gebrven: ik heb dit om beters willen gedaen / maer ik en zal my hier niet mede bemoeven / maer ik zal den Vrouwen haeren wjlaeren doen.

Van doen voortaan begoft Virgilius zyn Wyf te haeten.

Hoe Virgilius Boeleerde met des Soudaans Dochter.

Datwils hoorde Virgilius vertellen van des Soudaens Dogter / ende van haer schoonheid / zoo begoft hy op haer te verliefen / al en had hy haer nooit gezien.

Ende hy dede zoo veel dat hy daer by kwam / ende datze hem conzenteerde tot zyne wille / nochtans en hadde zy hem nooit gezien dan in der nacht.

Op een tyd zelde zy tot Virgilius dat zy met hem reizen wilde in zyn Land / ende wecten wat man hy was / ende wat wooninge dat hy hadden.

Ende hy zelde dat hy haer daer gaerne brengen zoude / maer zy zouden meenig Land overtreden / ende zy en zouden niet gaen dan dooz de Lugt en over de zee.

Ende zoo leide hyze te Rome door de Lugt / ende wagtense datze niemant en zag / ende zy en sprak tot niemant dan tot Virgilius.

Ende hy wees haer zyn Paleis / zyn boomgaert / zyn vonte / zyn schat / ende den metalen Man die altyd stont om te storn.

En hy wees haer zyn schatten / ende presenteerdenze haer / maer zy en wilde het niet ontfangen / zeggende dat zy 't te veel hadden te bewaeren van haer vaders wegen: Ende Virgilius hieltze zo lange in zynen boomgaert als zy daer was.

Als de Vader zyn Dogter niet en zag / zo was hy droebig om dat hy niet en wist waer zy gebaeren was / ende zy was alomme daer omtrent gezogt / maer zy en wert niet gevonden.

Hoe Virgilius des Soudaans Dochter wederom in haar Land bragt, en hoe zy de Vader weder vond liggen slapen op haar Bedde.

Doen de Soudaens Dogter nu een langen tyd by Virgilius gewest was in zyn boomgaert / zoo begeerde zy weder te reizen in haer Land. Doen namze Virgilius in zyn armen / ende droegze op die brugge in der Lugt / ende zetteze in haer kamer / ende Virgilius beval haer doen de Godden / ende hy vertrok weder na Rome. Als nu den dag opgestaan was / was de Soudaen zeer verstoort om 't verlies van zyn Dogter / ende een van zyn Wyfs Kamerieten zelde: hoe dat zyn Dogter weder gekomen was / ende lag op haer bedde en stiep: zoo kwam hy terstond haer vragende: waer zy geweest was / en hoe zy daer weder gekomen was.

Mer weder zelde zy: een schoone Man boerde myn door de Lugt in zyn Land

Land ende heeft myn getoond zijn Paleis / Schat / ende boomgaert / maer ik en heb nooit Man nog Wpf aengesproken dan hem alleen / maer ik en weet niet wat Land dattet is.

De Soudaen zeide: myn liebe Dogter / als hy u wederom weg voert / zoo eefcht gy bzychten van zynen Lande / ende brengt my die / zoo zal ik by Avontuur wel weten van waer hy is. De Dogter zeide: lieve Vader dat zal ik gaern doen.

Zoo beide Virgilius niet lange / hy en kwam weder in Babylonten / en hy nam de Dogter / die haer niet zeer en welgeede / ende voerdeze in zynen Lande / ende hieldze zoo lange als 't hem beliefsde. Ende als zy wederom Wilde reizen / zoo namze met haer Ouker nooten ende andere bzychten / die haer beliefsde / ende die toonde zy haer Vader als zy weder te Lande kwam. Toen zeide de Vader: hy is op de zyde van Frankryck die u zoo dikwils weg gevoert heeft.

Hoe Virgilius gevangen wierd, daar hy lag en sliep by des Soudaans Dochter.

De Soudaen kwam op een tyd tot zyn Dogter / ende zeide: myn Dogter / als hy weder komt die by u plagt te slapen / eer gy hem laet slaepen zult gy hem den drank te drinken geeven die ik u geeven zal maer en bzynt gy daer niet af / want als hy daer af zal gedronken hebben / zal hy terstond willen slapen / ende als hy in slaep is laetet my weten / zoo zullen wy hem vangen / ende weten wat Man dat hy is. De Jonkvrout deed als van haer Vader bevolen had. Ende also wierd Virgilius gevangen / ende betwaert tot des anderen daegs / des morgens wierd hy gebracht voorden Soudaen / ende de Dogter wierd ook in 't Paleis gebracht ende alle de Ridderfchap aanzag den Man die zyn Dogter zoo dikwils met hem had geleid in veyemde Landen / maer hy en wist niet waer. Toen sprak de Soudaen

Soudaen / gy zyt kwalpik gekonten / die myn Dogter gestoelen ende bedroogen hebt / ende ulve wille daer mede bedreuen / gy zult om steruen / ende aen u zal Justitie ende Regt gedaen worden na onse b.lieben. Heet Soudaen / zeide Virgilius: had ik gewild gy en hadt u Dogter nimmermeer gesien: daerom laet myn weder na myn Land keeren / ik en zal niet w. ede by haer kom. n. Wy en zullen dat niet doen zeide de Soudaen / gy zyt in den schandelyken dood geloopen. Toen sprak de Dogter: Gy Heeren is 't dat gy hem dood / zoo zal ik niet hem steruen. Toen zeide de Soudaen: wy hebben vziender genoeg zondre u: gy zult niet hem verbrand worden. Ende Virgilius zeide Heet Soudaen gy zult aen liegen / al zyt gy nog zoo lyk.

Hoe 't Virgilius ontkwam, ende leiden met hem de schoone Jonkvrout des Soudaans Dochter, ende hoe dat hy fondeerde de schoone Stad Napels.

Als Virgilius dit hoorde / zoo deed hy niet zyn konste van Nigromantie dat de Soudaen ende al zyn Heeren dogter dat de grootste Riblece van Babylonten in 't midden van hen liep / ende dat zy zwemden ende lagen ende sprongen als bofchen. Ende Virgilius nam die schoone Jonkvrout ende voerdeze op een Brugge van der Lugt. Ende als zy beide op de brugge waeren / liet gy dat Water vregaen / ende doen zagen zy hem gaen met zyn vrelandinne. Daerom de Soudaen ende al de Heeren verwoerdt ende be-
droeft

doest waeren / maer zy en wisten daer toe niet te doen. Also kwam Virgilius met zyn lief te Rome / en zy waeren wel te bieden ende Virgilius was zeer zorgvuldig vooz zyn Jonkvrouwe / want het was de schoonste Creatuur die men zien moogt / en hy dagte ykheylph te houden / want hy hadde veel lang en erve by de Zee / ende dagte te sondeeren in de diepte der Zee / ende hy maekte met zyn konst van Digromantie / ende hy sondeerde de Stad van Napels zeer ykheylph ende edelph / ende zy was al geheel gefondert ende gesteld op een ey. Ende hy maekte een vierkante Coorn / ende in 't opperste van den Coorn zete hy eenen dat men niet zoude kunnen af doen zonder dat te breken / ende dwaer in den pieren Geerden seilden hy een Ppl / ende aen de eene zyde van de Ppl seide hy een ey / ende hy hing den appel by een steel aen een heeten / ende nog hanget daer / ende die dat ey roerde / alle de strate zoude beven / ende zo kintant dat ey brach zo zoude de Stad verzielen. Als Virgilius deze Stad gemacht had / zoo gaf hy haer den name / ende hietze Napels / ende hy seide daer een deel van zyn schat / ende hy seide daer zyn vziendinne / die schoone Jonkvrouwe des Soudaens Dogter. ende hy gaf haer die Stad ende het Land daer omtrent tot pzoft van haer ende haer Kinderen. Ende doen beide hy niet lange hy en besleideze aen een Heer een Ridder van Spangien. Daer na gebleet dat hem de Kyzer van Rome zyn Stad van Napels of nemen wilde / om datter de alder edelste Stad was in dien tyd / en was gelegen in de beste Markt van de Romeinen.

Doen reed de Kyzer bedachtelph na Napels met een luttel volk / ende eer hy vertrok / had hy zyn Heeren ende Ridders ontboden ende brieven gezonden datze vergaderen zoude vooz de Stad Napels. Daer den R/dder detwelke Virgilius die Jonkvrouwe gegeven had / was zeer kloek ende stout / ende hiet zyn Stad wel / ende ontbood Virgilius.

Hoe de Kyfer de Stad Napels beleide.

Als Virgilius dit wist / zoo dede hy alle de zoete wateren van de Stad van Napels rondom by een houden / gelyk of 'teen tken geweest had / ende daer was Maen nog Bronte van des Kyzers volk die een druppel hebben moogt hoe groot gebrek zy ook hadden / ende die van Napels hadden genoeg. Ende binnen dien tyd vergaderde Virgilius al zyn magt / ende wilde komen na Napels / maer de Kyzer en konde daer niet lange geduuren / want zyn Paerden ende andere Bresten slozen van gebrek van versch water / en hy heerde wederom als beschaemt. Als de Kyzersehe te Rome binnen kwamen / zo reed Virgilius uit met alle de zyne / ende hy kwam by de Kyzer / ende zeide: Heer Kyzer waerom hebt gy dat beleg van Napels zo geringe gelaten? Doen wist de Kyzer wel dat hem Virgilius bespote / ende hy was zeer gestoort. Ende Virgilius kwam te Napels / ende dede de Heeren van der Stad een Eed doers datze geen Romeinen in haer Stad begaven zouden.

Hoe Virgilius de Stad van Napels dede versterken van Scholieren ende Koopmanschappen.

Als Virgilius den eed ontfangen hadt van de Heeren van Napels / zo kwam hy te Rome ende hy nam zyn boeken ende groot deel van zyn habelke goet / ende hy dede dat voeren na Napels / ende zyn Schat die hy besloten had liet hy te Rome ende zyn wooninge gaf hy zyn vzienden te bewaeren. Ende als hy nu te Napels gekomen was / zo dede hy de scholen publiceeren / ende de Kercken van Coletten dede hy te Napels kinnen. Ende seide de Kercken renten aen de Stad / om also te onderhouden datze blyven moogt / maer wie de Scholen verliet / en had geen tenten meer. Ende als hy die Stad wel verciert had met Scholieren / zoo maekte hy een gemeen heet bad / daer hem een pegelph in baede die wilde / ende dat isser nog op dezen dag / ende dat was het eerste bad dat ooit was. Ende daer na maekte hy de schoonste brugge die men ooit zag / ende men moogt daer alle schoonheid zien / van Schepen / van Koopmanschap ende andere dingen van der Zee.

Ende de Stad was in dien tyden zoo schoon / zoo sent / zoo rph a's men in den Waereld hond. Ende Virgilius lag in de Schoole de konst van Digromantie / want hy wint meer dan die andere die vooz zyn tyd geweest hadde / ende ook na hem kwamen. Doen zyn Quisbroutu nu dood was / maekte hy met de Kercken goede tier ende gaf hen van zyn Schat om boeken te koopen. Zeer ykheylph regeerde ende onderhield hy hem zelven / want hy dat volk doen moogt / want hy was van de grootste der Waereld / ende hadde hy getukt / hy zoude de grootste van de Waereld geweest hebbe.

Hoe Virgilius te Rome een Metalen Serpent maakte.

Virgilius maakte te Rome een Metalen Serpent / met de kost van Agremanie / zo wie zyn hand stak in de keel van 't Serpent om te zweeren ende zyn zaek niet goed maer valsch was / die verloor zyn hand / ende zwoer hy een goede eet / zoo zoek hy zyn hand wederom uit zonder schade ende zorge.

Zoo gebeurden het dat een Ridder uit Lombaerden zyn Huishouder kwamen vertrouwde niet zyn knecht die de boerman was / maer zy excuseerde haer heerich / ende zy hoort een eed te doen by 't Serpent van Rome / de Ridder wilde 't ook hebben datze den eed doen zoude / ende zy zaten op een Wagen. Ende op den Wagen zynde / drede die Boerman (by den raede der Vrouwen) hem kleden in Zots klederen / ende hy kwam als een Zot onder 't volk by 't Serpent.

Ende Virgilius die dit wel wist / de valsheid der Vrouwen dooz de konste des Quivels kende / zoo had Virgilius haer datze haer zelden den eed wilde herozagen ende niet zweeren / maer zy en wilde 't niet doen / ende zy stak haer hand voort / ende zwoer haer Maer / ende zeide datze metten boerman niet meer te doen en had dan niette Zot die daer stond. Ende om datze waer zeide zoo toog zy haer hand ongekijwels weder uit de keel des Serpents. Doen zoek die Ridder ende zyn Huishouder wederom / ende vertrouwdeze wel van dien tyd voort. Ende Virgilius van groote toorn ende spyt / verdeckte dat Serpent om dat die Vrouwen hoeren Oec bedrogen hadde. Ende Virgilius zeide dat de Vrouwen zeer wys zyn in kwadheid / ende die wyze Vrouwen zyn ook wys als zy haer Zaligheid begeeren.

Hoe Virgilius Stierf.

Als nu Virgilius in zyn leven veel wonderlyke dingen gedaen hadde / ende de Kijzer nog beloofd had veel wonder te doen / want hy hadde beloofd dat hy zoude maken dat de boomen en huyden dylemael des Jaers zoude vruchten dragen / ende een boom zoude op een tyd rype ende onrype vruchten hebben / ende ook bloemen. Hy zoude de Schepen zoo wel doen zellen tegen stroom / als metten stroom / hy zoude een penning zoo ligt doen winnen als verteeren ende de Vrouwen zyn zo lichtelyk van haer kinderkeus doen scheiden als zy daer zoete wys aankomen. Deze dingen ende meer ander hadden hy den Kijzer beloofd te doen / hy alden datter hem niet van boven genomen wierd. Ende want hy seer ryp ende magtig was van goed / so hadde hy gemaekt een schoon lustig Kasteelken / dat had maer eenen ingang / ende anders was dat onvloten met een groot Water / so dat 'er niemant in komen mogt dan alleen dooz dien ingang / en was gemaekt met vier- en- twintig pfece vleugelen / aen elke syde twaelf / altyd staende / dan d'een dan d'ander / also dat niemant dooz dien ingang mogt komen of de vleugels moesten stille staen / ende de vleugels wierden gesloten met een bysken dat niemant en wist dan Virgilius alleen / daer hy een groot deel van zyn schat verhoogen hadde. Als hy alle dese voorszeyden dingen beloofd had te doen /

doen / so wilde hy eerst een wonderlyk stuk bedrighen / hy meende hem selven te doen / jonk te maken om dat hy dan lange leven soude / om heel wonderlyk te doen.

Zo ging Virgilius op een tyd tot den Kijzer / ende bad hem oorlof / den tyd van drie weken / om buiten te syn om saken die hy te doen had / 't welk hem de Kijzer niet consenteeren wilde / want hy Virgilius altyd by hem hebben wilde.

Doen hy dat hoorde ging hy tot zyn huise / ende nam een van zyn knechten met hem / die hy alderbest vertroude / ende die hy wist den secretsten te syn / ende sy reisden te samen na syn Kasteel. Ende als sy aen den ingang kwamen / so stonden de vleugels eben sterck en sloegen. Doen zeiden Virgilius tot zyn knecht gaet voort in dit Kasteel. Den knecht zeide: Meester ik en kan daer niet dooz gaen / ik zoude daer dood bliuen.

Doen toende Virgilius zyn knecht aen elke syde van de ingang een bysken dat hy draede / ende de vleugels bleuen stil staan / ende so gingen zy doer den ingang in dat Kasteelken.

Ende als zy op 't Kasteelken waren / zo sloot Virgilius de deur / ende zeide myn beminde knecht / want ik u meest vertrou / ende alder secretsten van myn knechten / zo wil ik u meest vertrouwen dan permant die nu leeft. Ende hy seide den knecht in een kelder / daer hy een schoone lamp gemaekt hadde altyd brandende. Ende Virgilius zeide tot zyn knecht: siet in deze Connen die daer staet daer moet gy my in zouten / ende gy zult myn Lyf gantsch in stukken houwen ende myn hoofd in vier stukken deelen / ende dat zuld gy in den tonne leggen / ende dan die andere stukken daer na / ende myn Hert in 't midden / ende zet dan de Conne onder de lampe / op dat deze dag en nacht daer in druppen mag / ende negen dagen lang zuld alle dagen eens komen de lampe ballen ende niet laten / ende dan zal ik weder vernieuwen ende een Jongeling zyn / ende lang leven / zoo verre als 't myn niet van boven genomen en werd. Als die de knecht hoorde / was hy verschykt ende zeide: lieve Meester dat en zal ik nimmermeer doen / ik en wil u niet dooden.

Doen zeide Virgilius: ik begeer dat gy dat doet / want het zonder zorge is. Ende Virgilius zeide zo veel dat de knecht ten laetsten dreed al 't geen dat Virgilius hem gezeld hadde. Ende hy sloeg hem in stukken / ende zouten hem in die tonne / ende hing de lampe daer boven datze altyd daer in druppen mogt.

Ende doen gink den knecht uit het Kasteelken / ende hy sloot den ingang weder met de vleugelen / draijende de wyze daer de vleugelen mede gingen. Ende hy kwam alle dagen die lampe vullen zo hem Virgilius gezegt hadde.

Als nu Virgilius weg was / zo hadde de Kijzer groote verlangen na hem / want hy hem lange verloren hadde / ende niet gezien: als nu de zebende dag was / zo dede hy by hem komen Virgilius knecht die hy wel wist dat Virgilius zeer lief hadde / ende hy vrage waer zyn Meester was / de knecht zeide: Genadige Kijzer ik en weet niet waer hy is / het is zeben dagen geleden dat hy buite reisde maer ik en weet niet waer. De Kijzer zeide: gy boef gy liegt / gy zult myn wien Meester wyzen / of ik zal u doen dooden. Doen wierd de knecht verschykt / ende zeide: Genadig Heer / 't is nu zeben dagen dat ik met hem buiten ging aen zyn Kasteelken / ende daer liet ik hem / ende ik en heb hem niet meer gezien.

Doen moest die knecht met den Kijzer gaen tot dat Kasteelken. Als zy nu kwamen aen den ingang / zo mogten zy daer niet deure om de vleugelen wille. Doen

Doen zelve de Kijzer: Laet ons dooz deze Ingang. De knecht zelve: Og
Heer daer wret ik geen raed toe. Doen wilde hem de Kijzer doen dooden.
Ende dooz vreeze des doods/ zo draeide de knecht de byzen/ ende deede die
bleegelen stille staan.

Ende doen ging de Kijzer op 't Kasteelken met zyn volck / ende zagen al
om na Virgilius / ende daer na in de kelder daer de Lampe boden de Sonne
hing met het gezoute vleesch van Virgilius.

Doen draegde de Kijzer de knecht / wie hem zo stout gemaekt hadde daer
hy zyn Meester zo gedood hadde / ende wierd gram ende de knecht wierd daer
dood geslagen. Ende doen wierd daer gehoozd ende gesien een naelit kindeken
loopende dze reisen om de Connen / ende riep vermalcdyt zy de ure ende dag
dat gy hier gekomen zyt. Ende dat kindeken en was nooit meer gesien /
ende Virgilius bleef daer hy was.

Alle de Klerken ende geleerden / ende andere Dairn van Napels / van
Rome ende andere contrepen / waren zeer droevig ende verwandert als zy
dit hoorzen.

De Kijzer ende zyn Heeren / ende vrienden van Virgilius ende al 't ge-
meen volck groot en klein / bedreeven groote droefheid / ende principalk die
van Napels want hy die Stad gesondert hadde / ende tot grooter eere ge-
bragt.

De Kijzer meende de Schatten van Virgilius te neemen / maer hy mogte
niet / want daer en was niemant die hem doost roeren / want een pegelph dog-
te die na die Schatten wilde gaen / datze die Metalen Man zoude doodslaan.

Dog dede Virgilius veel andere wonderlyke dingen / die in dit Boek niet
geschreven staen. God gunne ons Barmhertigheld dat wy mogen geschieden
blyven in het Boek des Levens / op dat wy eeuwiglyk mogen verblyven:
A M E N.

Dit Boekken is gevisiteerd ende geapprobeert van een Geleert
Man, die daar toe is gecommiteerd. Ende is toegelaten te
mogen printen. Datum te Brussel, den vi. July, Anno. M.
D. Lij.

F I N I S.

epi f

-e

